

Nr 59

Utlåtande i anledning av väckt motion om ersättning av statsmedel till poliskonstapeln Arne Gustav Borgström i Örebro för uteblivet skadestånd.

(5:e avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion (II: 215) hemställer herr *Allard*, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att 1:e poliskonstapel Arne Gustav Borgström i Örebro skall efter prövning av Kungl. Maj:t erhålla ersättning för uteblivet skadestånd mot att staten får överta Borgströms fordran på ej erlagt ersättningsbelopp.

Till stöd för ifrågavarande förslag anför motionären följande.

Den 1 mars 1947 blev poliskonstapel Arne Gustav Borgström i Örebro under patrulleringstjänst beskjutet av en person, som Borgström skulle an hålla såsom misstänkt för tillgrepp av en bil. Två av skotten träffade och orsakade allvarliga skador. Trots att operation företogs omedelbart måste Borgströms högra ben amputeras nedanför knäleden. På grund av att inflammation tillstötte fick ytterligare ett flertal operationer göras och det visade sig vara nödvändigt att amputera benet ovanför knäleden.

Den 1 december 1948 återinträdde Borgström i tjänst. Han tjänstgör nu på poliskammaren i Örebro.

Örebro rådhusrätt avkunnade den 28 juni 1947 dom i de mål som följde med anledning av beskjutningen. Borgström tillerkändes därvid skadestånd med sammanlagt 15 470 kronor (450 kronor för förstörda kläder, 20 kronor för läkarintyg, 5 000 kronor för sveda och värk samt 10 000 kronor för framtida men). Vidare förbehölls Borgström rätt att i särskild rättegång föra ytterligare ersättningstalan.

Av det utdömda skadeståndet har Borgström sammanlagt erhållit 88 kronor. Denna summa, som utgjorde överskjutande preliminär skatt för den betalningsskyldige, togs i mät, då Borgström för att förhindra preskription gjorde sin fordran gällande. Fortfarande resterar alltså 15 382 kronor.

Efter mer än 10 år sedan skadeståndet fastställdes av domstol har således endast en ringa del av ersättningssumman blivit erlagd. Det måste anses såsom högst otillfredsställande att en polisman, som har en många gånger riskfylld tjänst, skall kunna komma i en situation som den här påtalade. Såväl praktiska som principiella svårigheter föreligger tyvärr för en lösning som kan tillämpas generellt. En framkomlig väg synes mig dock vara, att, i det av mig påtalade fallet, ersättning för det uteblivna skadeståndet utbetalas av statsmedel mot att staten övertar Borgströms fordran på det ej erlagda ersättningsbeloppet.

Utskottet. Vid bedömning av frågan, huruvida och i vad mån en under tjänstutövning genom våldshandling skadad polisman skäligen bör från det allmännas sida hållas skadeslös av den anledningen att ett honom lag-

ligen tilldömt skadestånd ej kunnat utfås av den betalningsskyldige, synes viss vägledning kunna erhållas ur handlingarna rörande ett av Kungl. Maj:t nyligen avgjort ärende angående gottgörelse åt en kriminalassistent för i tjänsten ådragna skador. Denne hade år 1956 skadats under förhållanden, vilka med avseende å det yttre händelseförloppet uppvisar stora likheter med det nu föreliggande fallet. Sedan den skadade i domstolsväg tilldömts skadestånd för sveda och värk m. m. men skadeståndet på grund av gärningsmannens medellöshet ej kunnat utfås, gjordes hos Kungl. Maj:t framställning om beredande av ersättning av statsmedel för skadeståndsbeloppet. I avgivet utlåtande gav statskontoret uttryck åt den uppfattningen, att polispersonalen genom det allmännas försorg i möjligaste mån borde hållas skadeslös på grund av händelser av förevarande slag; i den mån uppkomna kostnader ej kunde gäldas av den betalningsskyldige, borde således stat eller kommun ingripa. Kungl. Maj:t lämnade genom beslut den 20 december 1957 framställningen om ersättning för skadeståndsbeloppet utan bifall men fann med hänsyn till i ärendet föreliggande särskilda förhållanden skäligt tilldela vederbörande en gratifikation av 5 000 kronor.

Mot bakgrunden av vad sålunda förevarit synes det ligga nära till hands, att jämväl Borgströms ersättningsfråga görs till föremål för prövning genom Kungl. Maj:ts försorg. Med hänsyn till den form, i vilken ersättningsfrågan i det ovan relaterade fallet erhöll sin lösning, kan utskottet dock inte ansluta sig till det föreliggande motionsyrkandet oförändrat. Detsamma innebär nämligen att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att Borgström skall efter prövning av Kungl. Maj:t erhålla ersättning för det uteblivna skadeståndet mot att staten får överta hans fordran på ej erlagt ersättningsbelopp. Det synes utskottet vara till fyllest, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna utskottets uppfattning, vilken innebär att Borgströms ersättningsfråga bör prövas av Kungl. Maj:t.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av motionen II: 215, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför.

Stockholm den 18 mars 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 60.